

Забезпечення кібербезпеки у сфері приватної детективної діяльності

Андрій Яцковина

*здобувач вищої освіти ступеня «магістр»,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: YatskovynaAO@krok.edu.ua*

Анатолій Француз

*д. ю. н., професор, професор кафедри державно-правових дисциплін,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: AnatoliyFJ@krok.edu.ua,
ORCID: 0000-0003-2861-1252*

У світлі стрімкого розвитку технологій особливо актуально враховувати їхній вплив на приватну детективну діяльність, де важливість збереження інформації зумовлюється необхідністю удосконалення знань та навичок у сфері кібербезпеки. Забезпечення кібербезпеки в цій галузі є важливим фактором для збереження довіри клієнтів, які звертаються до приватних детективів.

Наразі приватна детективна діяльність законодавчо неврегульована, а актуальний проект Закону «Про приватну детективну діяльність» №3010 (далі – законопроект), який прийняли за основу в першому читанні, та готується на друге читання [1] – не вирішує всіх проблем, які пов’язані з цією діяльністю.

Законодавство не передбачає стандарти безпеки для приватних детективів, які використовують технології для здійснення своїх професійних обов’язків, а приватного детектива не навчають користуватися кіберпростором та кібербезпеці, через що створюється загроза несанкціонованого доступу до пристроїв приватного детектива, які можуть зберігати конфіденційну інформацію, наприклад, про своїх клієнтів, та інші загрози.

Для того, щоб приватний детектив не став жертвою такого кримінального правопорушення, а конфіденційні дані та інша інформація залишалися в безпеці, державним органам потрібно подбати про обізнаність приватних детективів у цьому питанні. Для цього існує певна правова база, та частина в знаходиться в стані розробки, серед яких:

В статті 6 законопроекту визначаються функції Уповноваженого органу в сфері регулювання приватної детективної діяльності. Повноваженнями пропонують наділити центральний орган виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізацію державної правової політики. Цей орган буде забезпечувати навчання приватних детективів та підвищення їхньої кваліфікації, для чого спільно з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах освіти і науки, затверджує навчальні програми [1].

Пункт 1, ч. 4, ст. 5 Закону України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» зазначає, що суб’єктами, які безпосередньо здійснюють у межах своєї компетенції заходи із забезпечення кібербезпеки, є міністерства та інші центральні органи виконавчої влади [2].

Пункти 4, 5, ч. 5 вищезгаданої статті визначають компетенцію суб'єктів забезпечення кібербезпеки, серед яких вони розробляють і реалізують запобіжні, організаційні, освітні та інші заходи у сфері кібербезпеки, кібероборони та кіберзахисту та забезпечують проведення аудиту інформаційної безпеки, у тому числі на підпорядкованих об'єктах та об'єктах, що належать до сфери їх управління [2].

Як ми бачимо, існує певне підґрунтя навчання приватних детективів основам безпеки в інформаційному просторі. Українські науковці розглядають підходи та способи захисту інформації:

Миرونчук З. П., Колач С. М. розглядають сучасні способи захисту інформації, серед яких: криптографічні, законодавчі, програмні, апаратні, фізичні [3, с. 207].

Левкін А. В., Котко Я. М., Левкіна Р. В. зазначають підходи забезпечення достатнього рівня кібербезпеки: традиційний підхід – базується на обмеженні використання брандмауера, антивірусного пакету й засобів шифрування...; інноваційно-комплексний підхід – базується на використанні сучасних технологій, формують інтегровану платформу кіберзахисту і забезпечують безпеку кінцевих точок, безпеку електронної пошти, захист комерційної інформації та особистих даних [4, с. 182-183].

На основі наукових напрацювань можна розробити принципи приватної детективної діяльності, які будуть пов'язані з користуванням кіберпростором. Їх можна передбачити в «Деонтологічному кодексі» після набрання чинності Закону України «Про приватну детективну діяльність».

Також існують певні проблеми в реалізації забезпечення кібербезпеки у сфері приватної детективної діяльності. Як зазначають Антоній М. та Форос Г., Закон України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» дуже сильно розширює повноваження державних органів влади, тим самим дозволяє їм втручатися у здійснення господарської діяльності суб'єктами господарювання [5, с. 18]. Що згідно із законопроектом, суперечить гарантіям приватної детективної діяльності – заборони на будь-які втручання і перешкоди здійсненню приватної детективної діяльності [1, ст. 20].

В своїй праці Горбаченко С. А. наводить основні проблеми для прийняття проектів кібербезпеки - значну диференціацію проектів за бюджетом. «Без попереднього аудиту бюджет проекту кібербезпеки визначити майже неможливо» [6, с. 131].

Отже, впровадження стандартів та принципів користування кіберпростором стануть важливим кроком для забезпечення кібербезпеки приватної детективної діяльності в сучасних реаліях. Хоч приватна детективна діяльність в Україні лише на шляху становлення, такий крок зможе показати приклад іншим країнам.

Ключові слова: забезпечення кібербезпеки; кібербезпека приватного детектива; приватна детективна діяльність; законодавство.

Список використаних джерел

1. Про приватну детективну діяльність: Проект Закону України від 04.02.2020 р. № 3010. Дата оновлення: 17.02.2021. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/CardByRn?regNum=3010&conv=9> (дата звернення: 23.11.2023.).
2. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України: Закон України від 05.10.2017 № 2163-VIII. Дата оновлення: 17.08.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19#Text> (дата звернення: 23.11.2023.).
3. Мирончук З. П., Колач С. М. Захист облікової інформації та кібербезпека підприємства в умовах сучасного розвитку бізнесу // Цифрова трансформація фінансової системи України та країн V-4 в умовах Євроінтеграції: збірник тез III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. Ірпінь, 2023. С.206-208.
4. Левкін А. В., Котко Я. М., Левкіна Р. В. Кібербезпека, як фактор підвищення ефективності підприємницької діяльності в АПВ. Електроенергетика, електромеханіка та технології в АПК: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. Харків, 2022. С.182-183.
5. Кібербезпека в Україні: правові та організаційні питання: матеріали міжн. наук. практ. конф., м. Одеса, 23 листопада 2022 р. Одеса : ОДУВС, 2022. С. 152.
6. Горбаченко С. А. Специфіка реалізації проектів у сфері кібербезпеки // Вектори еволюції та перспективи підприємництва в умовах сучасних викликів: збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції. Ірпінь, 2020. С. 130-132.